

ZAŠTO DOBRI LJUDI ČINE LOŠA DELA

Debi Ford

Zašto dobri ljudi čine loša dela

KAKO DA NE BUDETE SVOJ
NAJVEĆI NEPRIJATELJ

Mono i Manjana
2009.

Naslov originala:
Debbie Ford, *Why Good People Do Bad Things*
Copyright © Debbie Ford 2008
„Publishes by arrangement with HarperCollins Publishers.“

Izdavač
Mono i Manjana

Za izdavača
Miroslav Josipović
Nenad Atanasković

Prevod
Ivana Cvetković

Lektura
Marija Šapić

Korice
Ljiljana Pekeč

Tehnički urednik
Goran Skakić

Priprema za štampu
Ljiljana Pekeč

Štampa
Elvod-print, Lazarevac

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

FORD, Debi
Zašto dobri ljudi čine loša dela : kako da ne budete svoj najveći neprijatelj / Debi Ford ;
[prevod Ivana Cvetković]. – Beograd : Mono i Manjana, 2009
(Lazarevac : Elvod-print). – 226 str. ; 21 cm

Prevod dela: Why Good People Do Bad Things / Debbie Ford. – O autoru: str. 226.

ISBN 978-86-7804-200-3
COBISS.SR-ID 158074380

Sadržaj:

Poruka čitaocu.....	9
---------------------	---

Prvi deo: Beskrajna bitka

1. Efekat lopte za plažu.....	15
2. Rascep.....	21
3. Klackalica.....	33
4. Sram vas bilo.....	39
5. Posledice straha.....	57
6. Ego je postao loš.....	71
7. Dekodiranje šifre lažnog ja.....	85

Drugi deo: Mirovni sporazum

8. Maske.....	99
9. Buđenje iz samoobmane.....	141
10. Zarastanje rascepa.....	161
11. Snaga oprostaja.....	191
12. Povratak ljubavi.....	215

Svratište

*Ovo ljudsko biće je svratište.
Svakog jutra stižu novi:
Radost, tuga, beda,
I poneka suvisla misao
Kao neočekivani gost.*

*Dobrodošli, ugosti ih sve!
Iako su gomila tuge,
Koja nasilno mete sve po sobi
Praznoj, bez nameštaja,
Ipak svakog gosta lepo primi.
Možda te pročisti za neku novu radost.*

*Crne misli, stid i zloba
Sve ih s osmehom dočekaj,
Pusti ih unutra.*

*Budi zahvalan što ti dolaze
Jer je svaki poslat kao vodič
Iz onostranog.*

PORUKA ČITAOCU

Jedno od najdubljih istraživanja koje će svako od nas ikad preduzeti jeste ispitivanje zašto dobri ljudi čine loša dela i zašto se pretvaramo u svog najgoreg neprijatelja. To je ekspedicija koja će nam otvoriti oči da otkrijemo nepreglednu i često skrivenu tamu koja utiče na naše izbore i prodire u svaki aspekt čovekovog iskustva. Ovo putovanje će nas odvesti u srce dvojnosti tame i svetlosti u svakom od nas. To je izazovan, ali i nezaobilazan razgovor jer je većina nas slepa za sopstvenu suštinu. Prevaljujemo velike razdaljine ne bismo li gledali svet iz perspektive na koju smo navikli i uradićemo sve što smatramo neophodnim samo da zaštitimo ono što mislimo da jesmo – bilo to dobro ili loše. Zbog toga ovo proučavanje zahteva da iskoračimo iz onoga za šta smo dugo mislili da je istina o nama i da otkrijemo skrivene mehanizme koji nas teraju ne samo da povredimo sami sebe, već i druge ljude.

Ova istraga polarnosti, dvosmislica i licemerja naše ljudske prirode zahteva duboku iskrenost tamo gde je bila samoobmana, saosećanje prema onim delovima sebe kojih se stidimo, i hrabrost tamo gde smo se plašili da priznamo sopstvenu ranjivost. To nije proces koji možemo da sprovedemo površno, niti možemo da zabašurimo istinu i da se pravimo da je ono čime povređujemo sebe i druge beznačajno. To

je proces koji nas tera da prestanemo da umanjujemo uticaj našeg samodestruktivnog ponašanja; da priznamo da nas to puno košta i da nas je upravo to dovelo da postanemo svoj najgori neprijatelj. Da bismo zaustavili ovu samosabotažu moramo se suočiti sa sopstvenim bićem i potruditi se da shvatimo da nas je rascep od svoje istinske prirode naterao da proizvedemo svoje veštačko ja – koje ću u daljem tekstu ove knjige nazivati *lažno ja*. Naše lažno ja krivac je koji nas nagoni da se ponašamo neprimereno okolnostima, da uništavamo veze, zanemarujemo svoje snove i škodimo sami sebi.

Ovaj put od tame do svetlosti, od emotivnog bola do spiritualnog oslobođenja, bio je moj put u proteklih dvadeset pet godina i još uvek to jeste. Nakon napisanih pet knjiga, i dalje sam svesna dublje istine koju tek treba da podelim. Težnja ove knjige je da vam pomogne da shvatite da se vaš najdublji bol javlja kao rezultat prvobitnog odvajanja od više prirode i vašeg ljudskog ja. Nameravam da vas s puno ljubavi podržim u rasvetljenju laži i prevara, krivice i stida koji vas namerno pretvaraju u svog najgoreg neprijatelja. Hoću da pokvarim unutrašnje mehanizme koji vas podstiču na to da okrenete sebi leđa, zanemarite svoju intuiciju, pređete nedostojne granice i da vašom moću upravlja neka druga osoba, verovanje, zavisnost ili nagon koji bi mogao da vas povede mračnim putem nadođije umesto putem slobode na koji treba krenuti. Podaci i procesi koje ćete naći u ovoj knjizi, omogućiće vam da izlečite svoje najdublje kajanje, izazovete svoju nesigurnost, postanete prijatelj sa svojim sumnjama, suočite se s unutrašnjim demonima, i uvidite kako ste učestvovali u samodestrukciji. Ona je i pouzdan putokaz kako da se otarasite prošlosti koja vas sputava i da zakoračite u beskrajne mogućnosti svog pravog i beskrajnog ja.

Sopstveno iskustvo vođe radionica, trenera, učitelja najveći je dar koji vam mogu dati. Posle borbe sa svojom tamom i destruktivnim

tendencijama, uspela sam da razumem apsolutno savršenstvo i apsurdnost ljudskog iskustva. Svesna sam moći, kao i potencijalnih nesreća ili neobrađenog bola. Znam koliko je potrebno da bi se dostiglo pomirenje s prošlošću i sjedinili nerešeni konflikti našeg svesnog i podsvesnog bića. Moje bezuslovno uverenje u to da se zlato nalazi u tami, omogućilo mi je da izlečim stid i da pomognem hiljadama ljudi da izleče njihov. Putovanje u sopstvene mračne dubine pomoglo mi je da uspostavam vezu sa svojom pravom prirodom. Nije me izlečio dobri deo mene, niti je on taj koji me je doveo do zarastanja emotivnih rana i lansirao mi karijeru, već njegov zli brat blizanac. Nije mi moja visprena dosetljivost, niti velika pamet omogućila da transformišem živote hiljada ljudi, već mudrost stečena kao posledica nagomilane mržnje, nezadovoljstva, stida, straha i nesigurnosti. U stvari, pomogla mi je moja nemogućnost da dobro funkcionišem u svetu koji me je naterao da ojačam svoje duhovne veze i da naučim kako da napredujem posle pustošenja. Nisam htela da iskusim tamu koja me je dovela do toga da postanem žena kakva sam oduvek želela da budem.

Svi moji nedostaci i negativne osobine – a imam ih mnogo – donele su mi neprocenjive darove jer su mi pomogli da postanem osoba kakva sam danas. Više ne mogu da osuđujem, niti da osporavam svoje, tipično ljudske pogreške, slabosti, niske pobude jer su me prihvatanje i mudrost humanosti obdarili najvećim darom i stvorili mi život iznad svih mojih očekivanja. Zbog svega ovoga, verujem da sam prava osoba koja će vas voditi i podržavati u razumevanju onoga ko ste vi i koji su uzroci vaših postupaka.

Kad shvatimo da smo istovremeno i dobri i loši, beli i crni, jaki i slabi, genijalni, a vrlo često, nezamislivo glupi, počinjemo da poniremo u proces isceljenja unutrašnjeg raskola koji se, nezaobilazno, mora desiti u nekom trenutku našeg života. To je jedini put koji zaista oslobađa

patnje. Ne dostižemo mir tako što naučimo nove strategije za prikrivanje sopstvenih nesavršenosti, već prihvatanjem svoje nesigurnosti, stida, straha i ranjivosti. Kad zalečimo rasep između svetlosti i tame, doktora Džekila i mistera Hajda, stvaramo uslove za bolje izbore, moćnije misli i bivamo ispunjeni ponosom i nadahnućem. Stičemo hrabrost i samopouzdanje da vidimo stvari onakvim kakve jesu, bez iluzija i samozavaravanja, i da shvatimo da niko od nas nije sticajem nesrećnih okolnosti postao onakav kakav jeste, niti da je to razlog našeg suočavanja sa zadacima koji nam se nameću. Ova neprocenjiva informacija predstavlja ključ za otklanjanje tendencija samosabotaže, njome otvaramo vrata životu bez ograničenja svog lažnog ja – života ispunjenog strašću, suštinom i svrhom, koji nije lišen čari iskustva i bola koji nas je bacio na kolena.

PRVI DEO

Beskrajna bitka

1.

Efekat lopte za plažu

Zašto dobri ljudi čine loša dela predstavlja posebno ispitivanje skrivenih sila koje nas teraju da se ponašamo neverovatno samodestruktivno i samoograničavajuće. Svi smo čuli priče koje se pojavljuju na dnevniku, u novinama, pune naslovne strane tabloida: olimpijski sportista, heroj, pada s trona posle optužbe za ubrizgavanje steroida; TV propovednik uhapšen zbog podvođenja; učiteljica u ljubavnoj vezi s učenikom; zvezda bejzbola kladi se na sopstvene utakmice. To su samo javni prikazi dobrih ljudi koji su zastranili i postali nacionalna opsesija.

I mnogi drugi primeri samouništenja i nezamislive okrutnosti odigravaju se iza naših leđa: uspešni očni hirurg kocka se školarinom svog deteta; političar uzima mito; mama, aktivista pokreta za dečja prava, zabavlja se s mužem svoje najbolje prijateljice; upravnik bolnice muti sa zdravstvenim osiguranjem; menadžer zadržava novac klijenata. Okruženje bi reklo za ove ljude da su dobri, a ne da su obični kriminalci, psihopate ili sociopate iz čije se problematične prošlosti mogu predvideti negativni postupci. To su ljudi poput vas i mene, ljudi koji su krenuli u život s velikim snovima o budućnosti. Međutim, uprkos